

Sygn. akt III KK 389/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)
SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **D. R.**
w przedmiocie wyroku łącznego,
po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2020 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu
kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść skazanego
od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w R.
z dnia 23 lipca 2020 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok łączny i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w R. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

D. R. został skazany następującymi, prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w R. z dnia 19 lutego 2014 r., sygn. akt VIII K (...), za czyn z art. 207 § 1 k.k. popełniony w okresie od stycznia 2009 r. „do daty bliżej nieustalonej do 25 lutego 2012 r.” na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat. D.R. został

na mocy tego wyroku zobowiązany do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu i oddano go pod dozór kuratora;

2. Sądu Rejonowego w R. z dnia 29 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...), za czyn z art. 209 § 1 k.k. popełniony w okresie od sierpnia 2015 r. do 19 lipca 2018 r. na karę roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym oraz zobowiązany do wykonywania ciążącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie Z., D., W., J. rodzeństwa R..

Skazany karę ograniczenia wolności odbył w wymiarze 3 miesięcy i 26 dni, postanowieniem Sądu Rejonowego w R. z dnia 4 marca 2020 r. w sprawie o sygn. II 1 Ko (...) w zamian za nieodbyłą karę ograniczenia wolności zarządzono wobec niego wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 214 dni, przyjmując, że jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności równa się dwóm dniom ograniczenia wolności;

3. Sądu Rejonowego w R. z dnia 3 czerwca 2019 r., sygn. akt II K (...) za czyn z art. 209 § 1a k.k. popełniony w okresie od 20 lipca 2018 r. do dnia 26 marca 2019 r. na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Zobowiązano go nadto do wykonywania ciążącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie Z., D., W., J. i M. rodzeństwa R.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w R. z dnia 5 marca 2020 r. w sprawie o sygn. II 1 Ko (...) w zamian za nieodbyłą karę ograniczenia wolności zarządzono wobec skazanego wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 150 dni, przyjmując, że jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności równa się dwóm dniom ograniczenia wolności;

4. Sądu Rejonowego w R. z dnia 3 kwietnia 2020 r., sygn. akt II K (...), za czyn z art. 278 § 1 k.k. popełniony w dniu 17 grudnia 2019 r. na karę 6

miesiące pozbawienia wolności. Na poczet kary zaliczono oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 17 grudnia 2019 r. godz. 20:35 do dnia 19 grudnia 2019 r. godz. 13:05 przyjmując, że jeden dzień pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności; został on nadto zobowiązany solidarnie wraz z A. R. do naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego J. S.A. w K. w kwocie 704,48 zł;

Sąd Rejonowy w R., wyrokiem łącznym z dnia 23 lipca 2020 r., sygn. akt II K (...) orzekł następująco:

I. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k., art. 86 § 1 i 3 k.k., art. 87 § 1 k.k. połączył kary ograniczenia wolności z punktów 2 i 3 oraz karę pozbawienia wolności z punktu 4 i wymierzył skazanemu D. R. karę łączną roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres:

- wykonanej kary ograniczenia wolności ze sprawy o sygn. akt II K (...) w wymiarze 3 miesięcy i 26 dni, przyjmując, że jeden dzień kary pozbawienia wolności równa się dwóm dniom kary ograniczenia wolności,

- ze sprawy o sygn. akt II K (...) okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 17 grudnia 2019 r. godz. 20:35 do dnia 19 grudnia 2019 r. godz. 13:05, przyjmując, że jeden dzień pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi pozbawienia wolności;

III. orzekł, że w pozostałych niepołączonych częściach wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu;

IV. zwolnił skazanego od ponoszenia na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego i określił, że wydatki w sprawie ponosi Skarb Państwa.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się 31 lipca 2020 r.

Z kasacją na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. wystąpił Prokurator Generalny, zaskarżając prawomocny wyrok łączny na korzyść skazanego.

Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 87 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania, polegające na połączeniu w punkcie I części dyspozytywnej wyroku łącznego kar ograniczenia wolności orzeczonych wobec D. R. wyrokami Sądu Rejonowego w R.: z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie o sygn. akt II K (...) w wymiarze roku i 6 miesięcy i z dnia 3 czerwca 2019 r., w sprawie o sygn. II K (...) w wymiarze 10 miesięcy z karą 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wobec skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 3 kwietnia 2020 r. w sprawie o sygn. akt II K (...) i wymierzenie mu kary łącznej roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy suma kar jednostkowych pozwalała na orzeczenie kary łącznej w wymiarze roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w R..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło jej uwzględnienie w całości na posiedzeniu bez udziału stron, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Niezależnie od powyższego należało stwierdzić, że Sąd Rejonowy nie mógł zastosować, a zatem i naruszyć art. 86 § 1 k.k. „w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania”, tj. 23 lipca 2020 r. Przepis ten został z dniem 24 czerwca 2020 r. znowelizowany ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. poz. 1086 z późn. zm.), natomiast zgodnie z art. 81 ust. 1 tejże ustawy do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie nowelizacji przepisy rozdziału IX kodeksu karnego stosuje się w brzmieniu

dotychczasowym – a więc sprzed nowelizacji. Powyższe oznacza, że w stosunku do skazanego zastosowane zostały przepisy o karze łącznej – w tym wskazany jako naruszony art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 87 § 1 k.k. – w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r.

Zgodnie z tymi przepisami sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach. W razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności sąd wymierza karę łączną pozbawienia wolności, przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności.

Wobec tego kara łączna pozbawienia wolności, powstała po połączeniu prawomocnie orzeczonych wobec skazanego kar ograniczenia wolności i pozbawienia wolności, mogła zostać orzeczona w rozmiarze od 9 miesięcy do roku i 8 miesięcy.

Orzeczenie przez Sąd *meriti* kary łącznej w wymiarze roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności świadczy o przekroczeniu granicy wyznaczonej przez sumę kar jednostkowych podlegających objęciem węzłem kary łącznej i potwierdza naruszenie – w stopniu rażącym – przepisów art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 87 § 1 k.k. w brzmieniu do 23 czerwca 2020 r.

Wymierzenie kary łącznej poniżej lub powyżej granicy określonej normą art. 86 § 1 k.k. stanowi rażące naruszenie prawa materialnego i zawsze ma istotny wpływ na treść orzeczenia w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. (zob. wyrok SN z 6.11.2009 r., V KK 231/09, OSNwSK 2009, nr 1, poz. 2241).

W tym stanie rzeczy zaskarżony wyrok łączny należało uchylić.

W ponownym postępowaniu Sąd Rejonowy, orzekając w ramach wyroku łącznego na nowo karę łączną baczył będzie, aby jej wymiar mieścił się w ustawowo określonych granicach.

Dlatego orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.